

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2009

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (I) ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μάθημα: Βασικά Στοιχεία Εφαρμοσμένης Μηχανικής

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης : Τρίτη, 26 Μαΐου 2009

11.00 – 13.30

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία μέρη (Α, Β, Γ) και έξι (6) σελίδες.

ΟΔΗΓΙΕΣ: Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις

Όλες οι ερωτήσεις να απαντηθούν στο τετράδιο απαντήσεων.

Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής.

Δίνεται τυπολόγιο (σελίδα 6).

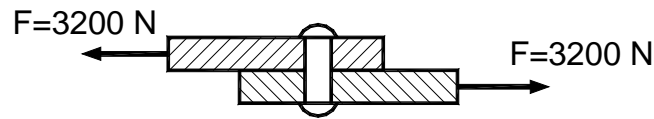
ΜΕΡΟΣ Α: Δώδεκα (12) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Για τις ερωτήσεις 1 - 6 να γράψετε τη σωστή απάντηση.

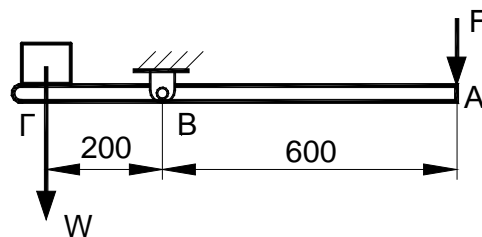
- 1 Ο συντελεστής της τριβής είναι:
(α) Μεγαλύτερος από τη μονάδα
(β) Ίσος με τη δύναμη τριβής
(γ) Μικρότερος από τη μονάδα
(δ) Ίσος με την ταχύτητα των τριβομένων επιφανειών
- 2 Τρεις δυνάμεις $F_1 = 25 \text{ N}$, $F_2 = 20 \text{ N}$ και $F_3 = 15 \text{ N}$ με κοινό σημείο εφαρμογής δρουν στην ίδια ευθεία. Το μέγεθος της συνισταμένης τους είναι:
(α) $R = 80 \text{ N}$
(β) $R = 30 \text{ N}$
(γ) $R = 15 \text{ N}$
(δ) $R = 35 \text{ N}$
- 3 Δύο δυνάμεις $F_1 = 6 \text{ kN}$ και $F_2 = 8 \text{ kN}$ με κοινό σημείο εφαρμογής σχηματίζουν γωνία 90° . Το μέγεθος της συνισταμένης τους είναι:
(α) $R = 28 \text{ N}$
(β) $R = 10 \text{ kN}$
(γ) $R = 4 \text{ N}$
(δ) $R = 14 \text{ kN}$
- 4 Η μονάδα μέτρησης της ροπής δύναμης είναι:
(α) Nm
(β) kg
(γ) N/mm^2
(δ) N
- 5 Με τη βοήθεια ανυψωτικής μηχανής, για να ανυψωθεί το φορτίο σε ύψος 4 m η δύναμη χρειάστηκε να καλύψει απόσταση 24 m. Ο λόγος ταχύτητας ΛΤ είναι:
(α) 9
(β) 3
(γ) 8
(δ) 6
- 6 Σώμα βάρους $W = 400 \text{ N}$, κινείται πάνω σε οριζόντιο επίπεδο.
Αν ο συντελεστής τριβής μεταξύ του σώματος και του επιπέδου είναι $\mu = 0,2$ τότε η δύναμη τριβής F_{fr} που αναπτύσσεται είναι:
(α) 200 N
(β) 300 N
(γ) 80 N
(δ) 100 N
- 7 Να υπολογίσετε τη ροπή αδράνειας ορθογωνικής διατομής πλάτους $b = 12 \text{ cm}$ και ύψους $h = 20 \text{ cm}$

- 8 Στο σχήμα 1 φαίνεται σε τομή η σύνδεση δύο χαλύβδινων ελασμάτων με τη βοήθεια καρφιού. Αν η δύναμη διάτμησης $F = 3200 \text{ N}$ και το εμβαδό διατομής του καρφιού $A = 40 \text{ mm}^2$, να υπολογίσετε τη διατμητική τάση (τ) που αναπτύσσεται στο καρφί

Σχήμα 1

- 9 Να γράψετε τέσσερις (4) τρόπους καταπόνησης στοιχείων μηχανών
- 10 Να υπολογίσετε το φορτίο W που ανυψώνεται σε απλή μηχανή με μηχανικό πλεονέκτημα $ΜΠ = 4$, όταν καταβάλλεται προσπάθεια $F = 200 \text{ N}$
- 11 Να γράψετε δύο τρόπους μείωσης της τριβής στις μηχανολογικές κατασκευές
- 12 Φορτίο $W = 6 \text{ kN}$ ανυψώνεται με τη βοήθεια του μοχλού που φαίνεται στο σχήμα 2. Να υπολογίσετε τη δύναμη F που χρειάζεται να ασκηθεί στο σημείο A για να ισορροπεί ο μοχλός

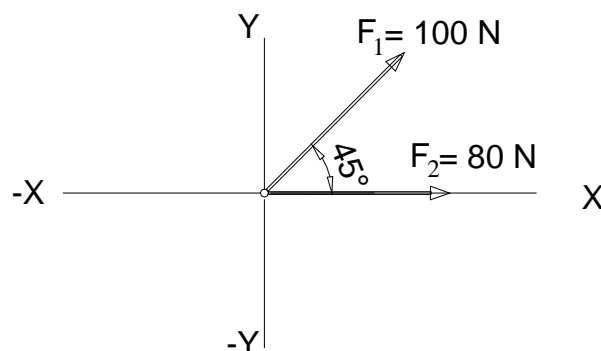

Σχήμα 2

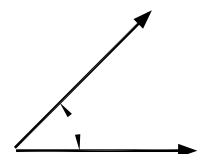
ΜΕΡΟΣ Β: Τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με οκτώ (8) μονάδες.

- 13 Να υπολογίσετε με αναλυτική μέθοδο, το μέγεθος της συνισταμένης των δυνάμεων F_1 και F_2 που φαίνονται στο σχήμα 3 (συν $45^\circ = \eta\mu 45^\circ = 0,707$)

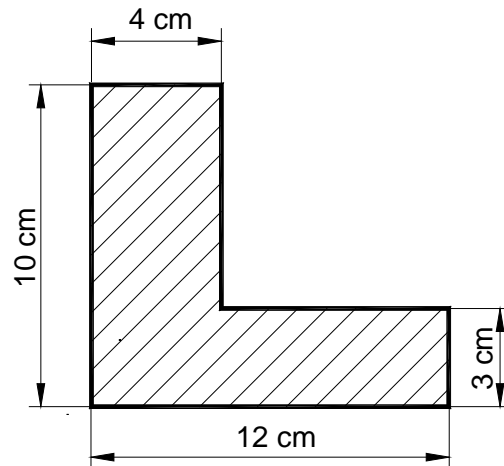

Σχήμα 3

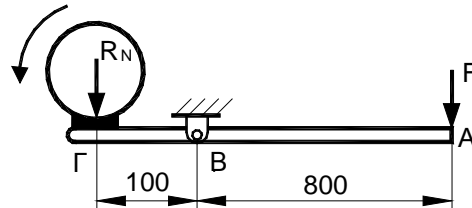
- 14 Να υπολογίσετε τη μέγιστη τάση κάμψης $\sigma_{b\max}$ σε διατομή δοκού, όταν η μέγιστη ροπή που ασκείται στη διατομή $M_{b\max} = 17,28 \text{ kNm}$ και η διατομή έχει ύψος $h = 120 \text{ mm}$ και πλάτος $b = 60 \text{ mm}$ ($\psi_{\max} = 60 \text{ mm}$)

- 15 Να προσδιορίσετε το κέντρο της επιφάνειας (κεντροειδές) της διατομής που φαίνεται στο σχήμα 4

Σχήμα 4

- 16 Στο σημείο A του μοχλού που φαίνεται στο σχήμα 5 ασκείται δύναμη $F = 200 \text{ N}$ αρκετή για να σταματήσει την περιστροφική κίνηση του τροχού. Ο συντελεστής της τριβής μεταξύ του τροχού και του φρένου είναι $\mu = 0,7$. Να υπολογίσετε:
- Τη δύναμη R_N
  - Τη δύναμη τριβής F_{fr}

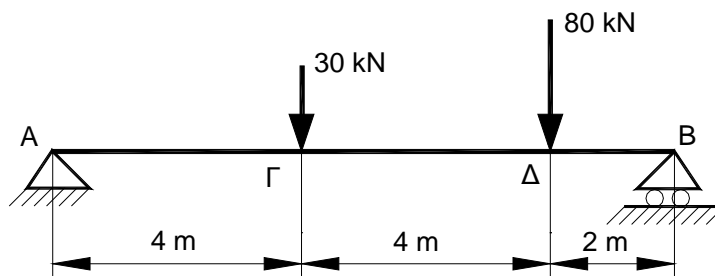
Σχήμα 5

ΜΕΡΟΣ Γ: Δύο (2) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

- 17 Για τη δοκό που φαίνεται στο σχήμα 6:

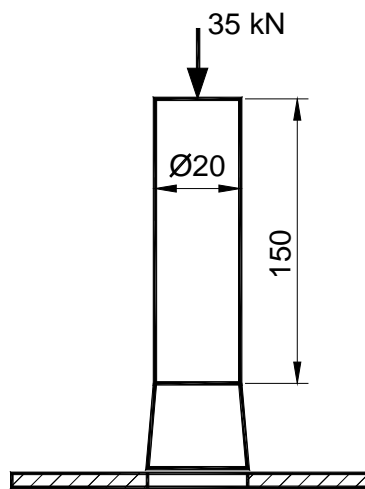
- Να υπολογίσετε τις αντιδράσεις R_A και R_B
- Να σχεδιάσετε το διάγραμμα τεμνουσών δυνάμεων ($\Delta T \Delta$)
- Να σχεδιάσετε το διάγραμμα ροπών κάμψης ($\Delta P \kappa$)

Σχήμα 6

18 Στο σχήμα 7 φαίνεται το κοπτικό εργαλείο πρέσας που χρησιμοποιείται για διάνοιξη οπών σε λαμαρίνες. Το στέλεχος του κοπτικού εργαλείου έχει διάμετρο $d = 20 \text{ mm}$ και μήκος $\ell = 150 \text{ mm}$. Αν η δύναμη που χρειάζεται για την κοπή είναι $F = 35 \text{ kN}$, να υπολογίσετε:

- (α) Την τάση θλίψης (σ) στο στέλεχος του κοπτικού εργαλείου
- (β) Την επιβράχυνση ($\Delta\ell$) του στελέχους αν το μέτρο ελαστικότητας του Young $E = 200 \times 10^3 \text{ N/mm}^2$
- (γ) Τη διατμητική τάση (τ) που αναπτύσσεται στη λαμαρίνα κατά την κοπή, όταν η επιφάνεια κοπής $A = 120 \text{ mm}^2$

Σχήμα 7

Τ Ε Λ Ο Σ   Ε Ξ Ε Τ Α Σ Η Σ

ΤΥΠΟΛΟΓΙΟ
ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ

Σύνθεση – ανάλυση Δυνάμεων	$R = \sqrt{F_1^2 + F_2^2 + 2F_1 F_2 \cdot \sigma\upsilon\nu\varphi} \quad , \quad \varepsilon\phi\theta = \frac{F_1 \cdot \eta\mu\varphi}{F_1 + F_2 \cdot \sigma\upsilon\nu\varphi}$ $F_x = F \cdot \sigma\upsilon\nu\theta \quad , \quad F_\psi = F \cdot \eta\mu\theta \quad , \quad R = \sqrt{(\Sigma F_x^2) + (\Sigma F_\psi^2)}$
Ροπή δύναμης	$M = F \cdot \ell$
Συνθήκες ισορροπίας στερεού σώματος	$\Sigma F = 0 \quad , \quad \Sigma F_x = 0 \quad , \quad \Sigma F_\psi = 0$ $\Sigma M = 0$
Συντεταγμένες κέντρου επιφάνειας	$X_0 = \frac{\Sigma A \cdot X}{\Sigma A} = \frac{A_1 \cdot X_1 \pm A_2 \cdot X_2 \pm \dots}{A_{\text{ολ.}}}$ $\Psi_0 = \frac{\Sigma A \cdot \Psi}{\Sigma A} = \frac{A_1 \cdot \Psi_1 \pm A_2 \cdot \Psi_2 \pm \dots}{A_{\text{ολ.}}}$
Τριβή	$F_{\text{fr}} = \mu \cdot R_N$
Αντοχή υλικών	$\sigma = \frac{F}{A} \quad , \quad \tau = \frac{F}{A}$ $\Delta l = \frac{F \cdot \ell}{A \cdot E} \quad , \quad \varepsilon = \frac{\Delta l}{\ell}$ $E = \frac{\sigma}{\varepsilon}$
Απλές μηχανές	$W = F \cdot \ell$ $W_0 = F \cdot \ell - F_{\text{fr}} \cdot \ell$ $\text{ΜΠ} = \frac{\text{Φορτίο}}{\text{Προσπάθεια}} \quad , \quad \text{ΛΤ} = \frac{\text{Απόσταση προσπάθειας}}{\text{Απόσταση φορτίου}}$ $\eta = \frac{\text{ΜΠ}}{\text{ΛΤ}} \cdot 100\% \quad , \quad \eta = \frac{\text{Ωφέλιμο έργο}}{\text{Παραχθέν έργο}} \cdot 100\%$
Απλή κάμψη	$I = \frac{b \cdot h^3}{12}$ $I = \frac{\pi \cdot D^4}{64}$ $\frac{\sigma_{b \max}}{\Psi_{\max}} = \frac{M_{b \max}}{I} = \frac{E}{R}$